

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST a tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

NOVE TOVARNE

V okviru ameriškega zaščitnega programa je tudi zgrajena mnogih novih tovarn.

Nekatere tovarne bo sicer mogoče prilagoditi vojni produkciji, toda le z velikimi stroški. V največ slučajih bo eeneje zgraditi nove.

Ameriška armada bo naročila veliko število tankov. Lastniki avtomobilskih tovarn so izjavili, da bi bili pripravljene izdelovati tanke, toda natančna preizkava je pokazala, da so avtomobilske tovarne za tako produkcijo le desetodstotno usposobljene. Avtomobilsko tovarno 90-odstotno preurediti, bi pomenjalo izgubo časa in velike stroške. Nova tovarna za tanke bi bila znatno bolj poceni.

V kongresu se že dalj časa vrši vroča debata, kje naj zgrade nove tovarne. Vsak politik bi rad imel v svojem okraju novo veliko industrijsko podjetje. To je namreč v zvezi z mnogimi prednostmi. Cena zemljišč se poviša; lokalni trgovci delajo dobre dobičke; naval novih delavcev pomeni povečano nakupno silo.

Posebno države na Srednjem zapadu hrepene po novih industrijah. Prebivalstvu bi bila dana možnost zaslužka. Zdej si delavci iz srednjepozadnih držav iščejo kruha po velemezih. Če bi bila doma industrija količkaj bolj razvita, bi jim ne bilo treba nikamor hoditi.

Vzhodne države so že od nekdanj industrialne, hočejo pa svojo industrijo še bolj razviti. — Pri nas je vsega dovolj, — pravijo zastopniki vzhodnih držav, — posebno pa izvežbanih delavcev, ki jih po srednjepozadnih in zapadnih državah primanjkuje.

To so seveda dosti bolj osebni kot pa praktični razlogi. Moderna vojna stavi vse drugačne probleme kot so jih stajljale dosedanje s svetovno vojno vred. V moderni vojni igrajo letala najvažnejšo vlogo.

V slučaju zračnega napada morajo biti industrialne naprave dobro zaščitene. Na kupu ne smejo biti, kajti v tem slučaju bi jim pretela prevelika nevarnost. Porazdeljene morajo biti, če je le mogoče, po notranjosti dežele.

Vsakemu razodnemu človeku mora biti jasno, da je zemeljepisno središče dežele najbolj varno pred napadi.

Ameriki se zaenkrat ni bati nobenega vnanjega napada, toda kdo ve, kaj prinese bodočnost. Za tak slučaj je treba že zdaj posvetiti vso pažnjo vprašanju, kje naj bodo municijske tovarne zgrajene.

Nemčija se je začela leta 1933 z vso silo oboroževati. Če izvzamemo Kruppove naprave, ki jih je skoro nemogoče preseliti, so med posamznimi nemškimi municijskimi tovarnami precejšnje razdalje. Nekatere so zgrajene celo pod zemljo.

Za Združene države ni tako potreba tako velika kot je za deželo v osrčju Evrope, toda, kakor smo rekli, nihče ne ve, kaj še utegne prinesiti bodočnost.

V središču Združenih držav je prostora za neštete tovarne in industrialna podjetja. To središče je sredi pririje v bližini Smith Center v Smith okraju v državi Kansas. Odtam je razdalja proti zapadni ali vzhodni obali ter proti Kanadi na severu in Mehiki na jugu skoro enaka. Sovražna letala bi morala v vsakem slučaju na povratku preleteti isto razdaljo.

Skoro neverjetno je pa, da bi izbrali Smith Center za produkcijsko središče. V tankajšnji bližini ni namreč ne delavcev, ne surovin, ne železniških zvez, ne velikih elektrarn in še marsikaj drugega ni, kar je potrebno za moderno municijsko podjetje.

Država Tennessee bi bila v to svrhu dosti bolj primerana. V zapadnem in južnem delu pridobivajo aluminij in tam so ogromne TVA elektrarne.

Davkoplačevalci, ki bodo morali koncem konca financirati vse stroške narodnoobrambnega programa, morejo upati, da bodo pri izbiri novega industrialnega središča igrali vlogo predsem praktični razlogi, ne pa šepavi argumenti lokalnih politikov.

Na Golden Gate Svetovni razstavi v San Franciscu je v paviljonu Kalifornije izbruhnil požar, ki je napravil \$40,000 škode.

Iz slovenskih naselbin
SREBRNA POROKA NA FARMI

Bolj poredkoma so dopisi iz naše največje slovenske farmske naselbine. Hočem malo opisati, kako se imamo. Jensen je že tukaj, drevo je rumeno, pridelki so povečini že vsi pospravljeni. Letina je letos bolj srednja. Krompirja bo letos bolj malo, je nekaka bolezen in se je pred časom ves posušil.

Pred nedavnim smo čitali v Peter Zgagovi koloni, kako fajn ljudje smo tukaj na Willardu. Da smo pa zares fajn, je priča dan 31. avgusta, ki bo ostal dolgo v spominu doli podpisanim.

Ta dan so se pripeljali sorodniki, prijatelji in znanci na 8 avtomobilih iz 300 milj daleč, iz Waukegana in No. Chicago, Ill. da so nama napravili presenečenje za 25-letnico, ali srebrna poroka. Ne da bi kaj vedeli o tem, se omenjeni dan proti večeru prijelje avto za avtom in se nastavijo zunaj na dvorišču. Nato prikorakajo z godbo na čelu v hišo. Imeli so namreč s seboj godbo slovenskih fantov. In ko pridejo pred hišo, se zaslišijo klici: "Še 25 let!!"

Nato pristopi Mrs. Helen Jerreb s šopkom cvetlic in nama priprave na prvi cvetlice. Kaj sva midva takrat občutila, ne morem popisati, ker ne vemo, kaj se je godilo okoli naju.

S seboj so pripeljali vse: pičajo in 2 na ražnju pečena prašička in veliko potice. In nato se je pričela zabava. Fantje so igrali tako, da je bilo vse veselo, staro in mlado.

Na večer so se pridružili še naši sosede in prijatelji iz Willarda. Tako smo se zabavali pozno v noč. Šele proti 2. uri zjutraj so se razšli z zavestjo, da smo prebili lep večer v prijazni družbi Waukegančanov.

Zdaj pa prosiva vse udeležence, če ni bil kateri ali katera postrežena tako, kot bi moralo biti, naj oprostí. To ni bilo namenoma narejeno.

Zdaj se pa pristrčno zahvaljujema najinim sorodnikom in prijateljem za darove, za dar 25 srebrnih dolarjev, nama v spomin. Nadalje se zahvaljujema

John Pajnik, Austin, Pa.

PESMARICA "Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

NEKAJ KRATKIH IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

Zavetišče

V bližini kraja, kjer prebivam, je veliko zavetišče za ostarele in oslabele ljudi. Ni državno, pač pa v privatnih rokah. Menda ga vzdržuje neka podpora organizacija, precej so pa prispevali tudi ljudje, ko so v zavetišču preživeli večer svojega življenja. Pred prejemom mora izročiti vsak vse, kar ima, zavodu: hišo, posestvo, zavarovalniško polico, baneno vlogo itd., ker ga sicer ne sprejmejo.

— V zavodu boš imel vse: dobro hrano, čisto, sanitarno stanovanje, dosti razvedrila; no, kaj pa hočeš še več?

Prejšnja leta sem večkrat hodil mimo vrta tistega zavetišča. Krasen prostoren vrt, poln nasadov, senčnega drevoja in belih s peskom posutih stezic.

Nekoč me je skozi ograjo vprašal sivolas, še precej krepak možak, takole pri petinšestdesetih letih, koliko je ura. Beseda je dala besedo. Pobral sem ga, kako dolgo je že v zavodu; ako mu ugaja ter o tem in onem.

Vse je pohvalil: — Hrana, da si bolje misli ne moreš. Perilo na posteljah snežno-belo. Kadar hočeš zdravnika, ti je treba samo pozvoniti. Kadilci dobe cigare in cigarete. Delati ne silijo nikogar. Kdor pa sam želi kaj brbljati, je v kleti ogromna delavnica z vsem potrebnim orodjem. Ob nedeljah in praznikih so namizi razni priboljški. Pozimi li registracijske karte, ne bo vpoklicanih.

Sam predsednik je izjavil, da bodo mnogi izkazali deželno znatno večjo uslugo, če bodo ostali pri svojem dosedanjem delu.

Včeraj je bilo napačno omenjeno, da se članom Javne društvene službe ni treba registrirati; to bi se moralo glasiti: Javne zdravstvene službe (Public Health Service).

Vsak možki med 21. in 35. letom se mora 16. oktobra registrirati; v kateri razred bodo pa šteti inozemci, se še natančno ne ve. Omenjeno je bilo, da bodo prišli v tretji razred, t. j. zastopstveni službeni razred.

nam prirejajo predstave, kinematografske in s pravimi igralci. V vsaki sobi je radio...

Tako je pa hvalil, da je še mene zamikalo preplezati ograjo in se pridružiti njihovi bratovščini.

— Torej si zadovoljen? — sem ga vprašal kar tjavendan, in se takoj zavedel nesmiselnosti tega vprašanja.

Dvoje debelih solz mu je zdrznilo po razoranih licéh.

— Nak, zadovoljen pa nisem, — je fekel s pridruženim glasom. — Vsega je dovolj, vsega preveč, edinole svobode ni. In komur manjka svobode, manjka vsega. Med kletko z železnimi in kletko z zlatim omrežjem ni v bistvu nobene razlike. Kletka je kletka...

S p o m e n i k i

Hitler je dal odstraniti iz čechoslovaških in poljskih mest vse spomenike, postavljene v večem spomin prvemu predsedniku Čechoslovaške, Masaryku, in prvemu predsedniku Poljske, Paderewskemu.

Pred dobrimi 20. leti sta dala Masaryk in Paderewski odstraniti iz čechoslovaških in poljskih mest vse spomenike postavljene v večem spomin cesarju Francu Jožefu in drugim avstrijskim vladarjem.

Po svetovni vojni so porušili v Ljubljani in v Zagrebu cesarjev spomenik.

Po nemških mestih je že opaziti spomenike, postavljene v večem spomin Hitlerju.

In tako gre igra s spomeniki, postavljenimi v večem spominu temu ali onemu, brez konca in kraja.

V Ljubljani so postavili poletni kralju Petru spomenik, ki je veljal dva milijona dinarjev.

V Zagrebu ga žele postaviti Aleksandrovcemu sinu Tomislavu, pa jim še manjka 700 tisoč dinarjev.

R i b a r

Vsak petek okrog desete ure dopoldne se pripelje na našo cesto na starinskem poltonskem trčku postaren možiček. Sredi ceste ustavi, vzame s sedelca obtočeno trobento in nekaj kratki tako strahovito zatrobí, da človeku mozek pretrese.

To je ribar. Že nad trideset let je v svojem poslu. Nekoč mi je povedal, kaj in kako.

V petek zjutraj ob eni gre kupovat na ribji trg na Fulton Street v New Yorku. Od dobro mu znanih prodajalcev kupi ravnokar nalovljene najboljše ribe. Če se mu kupčija obnese, spravi vsak petek do petnajst dolarjev čistega dobička.

Kaj, če mu ribe ostanejo, sem ga vprašal, če ne more vseh prodati?

— Jih pa v petek popoldne ob petih dumpam. V močvirju za železniško progo jih vržem, — mi je pojasnil.

— Ali ni škoda? — sem ga opozoril. — Jaz bi jih podaril odjemalcem. Bi dobro blago že vsaj ne šlo v nič.

Ribar se mi je pikro zasmel. — Da, to bi bilo najbolje in najlepše, toda od česa bi jaz živel? Spočetka sem delal tako, pa me je kmalu izučil. Nekoč mi jih je ostalo nad petdeset funtov. Proti večeru sem hodil od hiše do hiše in jih razdaljal. Ljudje so mi bili hvaležni. Naslednji teden mi jih pa ni ostalo samo petdeset, pač pa dvesto petdeset funtov. Vsak odjemalec si je namreč mislil: — Čemu bi dopoldne plačeval za ribe, ko jih bom proti večeru lahko zastojal dobil, kolikor jih bom hotel...

DARILNE POŠILJATVE
v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	---	\$ 2.25
200 DIN.	---	\$ 4.20
300 DIN.	---	\$ 6.—
500 DIN.	---	\$ 9.75
1000 DIN.	---	\$19.—
2000 DIN.	---	\$37.—

V DINARJIH

100 LIR.	---	\$ 5.80
200 LIR.	---	\$11.25
300 LIR.	---	\$16.65
500 LIR.	---	\$27.50
1000 LIR.	---	\$54.—
2000 LIR.	---	\$107.—

V LIRA H

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po **C A B L E ORDER**, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vsele razmere v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v **DOLARJIH**, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODBELEK : ::
216 West 18th Street, New York

